

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/D2026-86-297>

УДК 327(497-15):355.01(470:477)"2022/..."

ЗАХІДНІ БАЛКАНИ ПІСЛЯ ПОЧАТКУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: МІЖ ГЕОПОЛІТИЧНОЮ ВРАЗЛИВІСТЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ІНТЕГРАЦІЄЮ

THE WESTERN BALKANS SINCE THE OUTBREAK OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR: BETWEEN GEOPOLITICAL VULNERABILITY AND EUROPEAN INTEGRATION

Кравчук Наталія Ярославівна

доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри міждисциплінарної освіти,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6227-6190>

Щербак Тетяна Василівна

магістр,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Факультет «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2330-9819>

Kravchuk Nataliya, Shcherbak Tetiana

National University of Kyiv-Mohyla Academy

У статті досліджено трансформацію політичної, безпекової та інформаційної ситуації Західних Балкан у контексті повномасштабної агресії Росії проти України з 2022 року. На основі сучасних наукових праць і збірника «The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?» (2025) проаналізовано геополітичну вразливість регіону, особливості російського гібридного впливу, роль Сербії, а також позиції ЄС і НАТО щодо стабілізації Південно-Східної Європи. Особливу увагу приділено інформаційним та політико-культурним чинникам формування проросійських і проєвропейських наративів. Встановлено, що війна в Україні стала каталізатором геополітичної поляризації та переосмислення євроінтеграційних стратегій держав Західних Балкан. Обґрунтовано, що ставлення до України функціонує як політичний маркер вибору між демократичною та авторитарною моделями розвитку.

Ключові слова: Західні Балкани; російсько-українська війна; геополітична трансформація; гібридні загрози; євроінтеграція; інформаційний вплив; регіональна безпека; Україна; Росія; Європейський Союз.

This article examines the transformation of the political, security, and information architecture of the Western Balkans following the onset of the Russian Federation's full-scale aggression against Ukraine in 2022. The focus is on the change in the region's geopolitical status, which, amid intensifying global competition between the European Union, NATO, and Russia, is transforming into an arena of strategic rivalry and hybrid influence. The theoretical and empirical foundation of the study consists of analytical materials from the collection "The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?" (2025), as well as works by Ukrainian and foreign researchers devoted to issues of regional security, information warfare, and European integration. The article analyzes the key mechanisms of Russian influence in the region, including information campaigns, cultural and religious diplomacy, and support for political actors oriented toward development models alternative to Euro-Atlantic ones. Particular attention is paid to Serbia's position as a central element of regional instability, combining a declared pro-European orientation with support for strategic ties with the Russian Federation. It is shown that such a policy exacerbates internal differentiation within the region and complicates the consolidation processes in the Western Balkans. An important aspect of the study is the analysis of Ukraine's role as a catalyst for change in regional political orientations. It has been established that the reaction of the Western Balkan states to the Russian-Ukrainian war

served as an indicator of their civilizational choice between democratic and authoritarian models of development. At the same time, the war contributed to the intensification of the European Union's enlargement policy and a rethinking of security approaches in Southeast Europe. It is summarized that the Western Balkans are gradually transforming from a peripheral region into a key element of the European security architecture, where integration processes and external geopolitical influence converge. The study's findings confirm that the region's stability directly depends on the effectiveness of European integration processes, the resilience of state institutions, and the ability to counter hybrid threats in the new international reality.

Keywords: Western Balkans; Russian-Ukrainian war; geopolitical transformation; hybrid threats; European integration; information influence; regional security; Ukraine; Russia; European Union.

Постановка проблеми. Від початку повномасштабної агресії Росії проти України у 2022 році система європейської та загалом глобальної світової безпеки увійшла у фазу докорінної трансформації, що охоплює не лише військовий вимір конфлікту, але й дисбаланс міжнародного порядку. У цих умовах особливої актуальності набуває проблема геополітичної вразливості регіонів, які перебувають на перетині інтересів глобальних і регіональних рівнів суспільно-політичного устрою. Саме таким регіоном є Західні Балкани, що історично характеризуються нефіналізованими процесами державотворення, етнополітичною роздробленістю та високим рівнем залежності від зовнішніх впливів. Окреслена присутність євроінтеграційної перспективи регіону уможлиблює простір для конкуренції між Європейським Союзом, НАТО та Російською Федерацією. Примітно, що остання із згаданих країн активно застосовує інструменти гібридного впливу – від інформаційних кампаній до релігійно-культурної дипломатії та економічного тиску. Війна в Україні виступає як чинник, що різко актуалізував та продовжує актуалізувати питання стратегічного вибору країн регіону Західних Балкан, при цьому посилюючи внутрішні політичні розмежування та загострюючи дилему між європейською інтеграцією та альтернативними геополітичними орієнтаціями. На часі виникає наукова проблема недостатнього комплексного осмислення трансформацій Західних Балкан у новій безпековій реальності, зокрема взаємозв'язку між російсько-українською війною, посиленням гібридних впливів та зміною інтеграційних стратегій регіону. Вважаємо також, що окремого аналізу потребує роль України як каталізатора переоцінки ціннісних і політичних орієнтацій держав Західних Балкан.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика впливу російсько-української війни на Західні Балкани активно розробляється в сучасній світовій науковій літературі,

включаючи й вітчизняну. Дослідники акцентують увагу на зростанні геополітичної конкуренції в регіоні, ролі гібридних загроз та інформаційного впливу Росії; учені зауважують про деякі неоднозначності євроінтеграційних процесів. У наукових роботах дослідників-правознавців С. Бісерко та А. Халілі розглядаються безпекові наслідки війни для регіону та трансформація зовнішньополітичних орієнтацій держав Західних Балкан [1; 2]. Н. Чанакі Д. Камбері аналізують політичні та медійні наративи, що формують суспільне сприйняття конфлікту та впливають на внутрішню консолідацію регіону [3; 4]. Українські дослідники, зокрема аналітики Національного інституту стратегічних досліджень (НІСД), зосереджують увагу на питаннях регіональної безпеки, дезінформації та впливу нинішньої війни на процеси європейської інтеграції [5; 6]. Незважаючи на значний масив наукових напрацювань, недостатньо дослідженим залишається комплексний взаємозв'язок між російсько-українською війною, трансформацією політичних ідентичностей у регіоні та зміною моделей євроінтеграційного вибору держав Західних Балкан.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У сучасній науковій літературі, присвяченій впливу російсько-української війни на Західні Балкани, окремі аспекти є ще недостатньо осмисленими та узагальненими. Зокрема, вбачаємо потребу подальшого аналізу взаємозв'язку між безпековими трансформаціями, зміною політичних ідентичностей та еволюцією євроінтеграційних стратегій держав регіону. Постає необхідність подальшого уточнення й систематизації питань про те, яким чином інформаційні, релігійні та політико-культурні чинники взаємодіють у формуванні проросійських або проєвропейських наративів. Окремо малодослідженою залишається роль позиції щодо України як маркера геополітичного вибору для постсоціалістичних суспільств Західних Балкан. Відтак є доцільність у комплексному аналізі, що поєднує безпековий, інформацій-

ний та інтеграційний виміри трансформацій регіону після 2022 року.

Формування цілей статті. Метою є аналіз трансформації геополітичної, безпекової та інформаційної ситуації Західних Балкан у контексті російсько-української війни та визначення її впливу на процеси євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Від початку повномасштабної агресії Росії проти України у 2022 році світова безпекова концепція зазнала істотних змін. Ці трансформації стосуються не лише військово-політичної площини, але й ширшого кола питань, пов'язаних із функціонуванням міжнародного права, стійкістю державних інституцій та здатністю окремих регіонів, зокрема країн Європи, протистояти гібридним загрозам. Особливо чутливими до таких зрушень стали Західні Балкани – регіон, який історично був полігоном зовнішніх впливів, етнополітичних конфліктів і складних трансформаційних процесів. У новій геополітичній реальності виникла необхідність переосмислення євроінтеграційного курсу, інформаційної безпеки та національного суверенітету держав Південно-Східної Європи. Зауважимо, що геополітична вразливість Західних Балкан має системний характер і зумовлена поєднанням історичних, політичних та соціокультурних чинників, що були присутні у різні періоди становлення держав. Незавершеність постконфліктного врегулювання, наявність етнополітичних протиріч і нерівномірність інтеграції до європейських та євроатлантичних структур створюють сприятливе середовище для зовнішнього впливу. У цьому контексті повномасштабна агресія Росії проти України інтенсифікували процеси дестабілізації, що раніше проявлялися, і уже зараз набули виразного політичного і ціннісного змісту та можуть призводити до нових масштабних ескалацій.

Головний консультант відділу зовнішньої політики Національного інституту стратегічних досліджень В. Орлик узагальнює, що збройна агресія Російської Федерації проти України суттєво впливає на безпекову ситуацію в регіоні Західних Балкан, насамперед у державах, які не є членами Європейського Союзу та НАТО. Потужна політична й економічна присутність Росії поглиблює внутрішньорегіональні розбіжності, формуючи умовний «проросійський табір», представлений насамперед Сербією та Республікою Сербською у складі Боснії і Герцеговини, і при цьому посилюючи політичну напруженість у відносинах із державами, що орієнтуються на

європейську та євроатлантичну інтеграцію. Водночас війна в Україні розглядається як потенційний імпульс для активізації політики розширення Європейського Союзу, що може подолати тривале зволікання із включенням країн Західних Балкан до європейського простору. У цих обставинах ЄС змушений посилювати свою участь у врегулюванні ключових регіональних проблем, зокрема у відновленні діалогу між Сербією та Косовом, а також у збереженні інституційної цілісності Боснії і Герцеговини. Сербія при цьому залишається головним партнером Росії в регіоні, а політика президента Александра Вучича, що поєднує євроінтеграційну риторику з підтримкою стратегічних зв'язків із Москвою, має відчутну суспільну підтримку. За умов зростання нестабільності Захід, імовірно, посилюватиме тиск на сербське керівництво щодо чіткого геополітичного вибору, пропонуючи натомість прискорення євроінтеграції, енергетичні гарантії та інші політико-економічні стимули [5, с. 10–14]. Подібні висновки корелюють із аналітичними положеннями збірника 2025 року, де зазначається, що війна в Україні перетворилася на «каталізатор перегрупування регіональних альянсів», посиливши конкуренцію між ЄС, НАТО та Росією за вплив у Південно-Східній Європі [1, с. 21–24].

Внутрішня диференціація регіону створює підґрунтя для реалізації зовнішніх впливів, що особливо виразно проявляється на прикладі саме Сербії. Такі контекстуальні рамки призводять до того, що ключовим суб'єктом регіональної динаміки виступає Сербія, яка формально декларує європейський вектор розвитку, при цьому продовжує дотримуватися політики балансування між Заходом і Росією. Аналіз політичного дискурсу, медійного простору та енергетичної залежності свідчить про глибоку інституційну й культурну інтеграцію проросійських наративів у сфери медіа, безпеки, освіти та публічної політики [3, с. 184–186; 4, с. 165–170]. Росія активно використовує інструменти «м'якої сили», підтримуючи сприятливе інформаційне середовище через такі ресурси, як *Sputnik Serbia*, *RT Balkan* і *Happy TV*, а також через культурні програми і політичні контакти з праворадикальними групами. Зокрема, у Сербії фіксується взаємодія проросійських інформаційних середовищ із праворадикальними політичними силами, такими як рух «Двері» (*Dveri*) та націоналістичними організаціями, до прикладу «Образ», які публічно виступають проти євроатлантичної інтеграції та

демонструють підтримку російської політичної позиції, зокрема щодо України та Косова [9; 10; 11].

Дезінформація стала одним із головних механізмів російського впливу в регіоні. Згідно з даними аналітичних досліджень, інформаційні атаки російського походження були зафіксовані також в Чорногорії, Боснії і Герцеговині та Північній Македонії. Вони спрямовані на делегітимацію інституцій Європейського Союзу, підірив довіри до НАТО, посилення внутрішніх конфліктів і підтримку проросійських політичних сил [4, с. 172–175; 5, с. 15–18].

Зазначимо, що інформаційний вплив зазвичай підкріплюється ідеологічними та культурно-релігійними детермінантами. На особливу увагу заслуговує роль Сербської православної церкви, яка активно транслює релігійно-політичні наративи, співзвучні риториці Москви. Спільна історична пам'ять, сакралізований дискурс і антимодерністські риторики формують духовну основу легітимації проросійської позиції. Російська православна церква, у свою чергу, неодноразово публічно підтримувала ставлення Сербії щодо міжнародно-правового статусу Косова та інтерпретації подій 1999 року, (а саме військової операції НАТО проти Союзної Республіки Югославі) утверджуючи ідею «спільної цивілізаційної місії православних народів» [3]. Як застерігають у Центрі безпекових досліджень «СЕНСС», Західні Балкани залишаються чутливою платформою для російського впливу, реалізація якого здійснюється через поєднання релігійних зв'язків, медійних інструментів і дезінформаційних кампаній. Експертні оцінки підкреслюють, що взаємодія між Російською та Сербською православними церквами виступає важливим каналом трансляції політико-ідеологічних наративів, інтегрованих у ширшу концепцію «руського мира» [12]. У відповідь на посилення таких синкретичних впливів західні партнери активізують діяльність аналітичних центрів, зміцнюють кіберзахист та розширюють безпекову присутність у регіоні, враховуючи досвід російсько-української війни як приклад сучасних гібридних загроз.

У таких умовах трансформації регіонального безпекового середовища особливої ваги набуває український чинник. Після початку повномасштабної агресії Росії проти України україно-балканські відносини набули нового змісту, вийшовши за рамки традиційної дипломатії та гуманітарної співпраці.

Зміни охоплюють як міждержавний рівень, так і горизонтальну взаємодію між громадянськими суспільствами, експертними та освітніми осередками. Помітно активізувалися зв'язки України з Албанією, Північною Македонією, Чорногорією та Косовом – країнами, які однозначно засудили російську агресію, підтримали санкційний режим ЄС і висловили солідарність з Україною [1; 3; 7]. Сербія, попри офіційне визнання територіальної цілісності України, утрималася від приєднання до санкцій, що відображає її багатовекторну зовнішню політику.

Внаслідок вторгнення держави, що виступала гарантом безпеки відповідно до Будапештського меморандуму 1994 року, Україна стала не лише символом боротьби за суверенітет, а й практичним тестом на відданість європейським цінностям для країн Західних Балкан. За оцінками аналітиків Національного інституту стратегічних досліджень України, реакція держав регіону на російську агресію продемонструвала глибину їхньої прив'язаності до принципів демократії, міжнародного права та загальноєвропейської безпеки [5, с. 20–22]. Український спротив та стійкість виконує мобілізаційну функцію та надихає громадянське суспільство регіону.

Активізація політичного діалогу проявилася у серії візитів українських представників до Тирани, Белграда, Подгориці та Скоп'є у 2023–2025 роках. У центрі переговорів перебували питання спільних безпекових викликів, протидії гібридним загрозам, а також адаптації реформ у сфері оборони та правосуддя відповідно до стандартів ЄС і НАТО. Паралельно з цим зросла роль публічної дипломатії: збільшилася кількість конференцій, форумів, наукових публікацій і культурних обмінів, а українські експерти дедалі частіше залучаються до консультацій у структурах, пов'язаних із європейською та євроатлантичною інтеграцією. Зазначимо, що Україна в цих процесах поступово утверджується як моральний і політичний орієнтир для суспільств із постсоціалістичним минулим. Якщо до 2022 року співпраця між Україною та країнами Балкан переважно розглядалася у контексті економіки чи міграції, то нині її визначальними складовими стали безпека, демократія та спільні цінності, що свідчить про трансформацію самої сутності європейської інтеграції як багатовимірного процесу, який включає не лише політичне зближення, але й глибокі суспільні та ідентифікаційні зміни [8].

Динаміка поступу україно-балканських відносин після 2022 року має стратегічне значення як для самих країн регіону, так і для всієї Європи. На нашу думку, Західні Балкани більше не є периферією європейської політики, а перетворюються на ключовий простір, де відбувається зіткнення ціннісних моделей розвитку – демократичної, заснованої на принципах верховенства права та інтеграції, і авторитарної, що спирається на ревізійні підходи до міжнародних відносин. Посилення міждержавного діалогу, формування спільних позицій щодо загроз і розвиток горизонтальної співпраці відкривають нову сторінку у взаємин України з країнами Західних Балкан. Вважаємо, що цей процес потребує інституційного закріплення – через створення постійних міждержавних платформ, спільних академічних центрів та механізмів кризового реагування.

Узагальнюючи викладене, варто наголосити, що майбутнє безпеки і стабільності в Європі нерозривно пов'язане з ефективністю співпраці між Україною та країнами Західних Балкан. Їхня взаємна підтримка є не лише актом солідарності, але й важливим інструментом протидії ревізійним амбіціям авторитарних держав. У цьому контексті роль України вже сьогодні виходить за межі національного виміру та безпосередньо впливає на формування нової європейської безпекової концепції. Зазначені процеси корелюють із висновками авторів збірника «*The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?*» (2025), де підкреслюється, що російська агресія проти України перетворилася на системний рушій реформатування політичних орієнтацій у регіоні Західних Балкан, актуалізуючи дилему між євроатлантичною інтеграцією та збереженням простору зовнішніх впливів. У збірнику наголошується, що війна в Україні «підсвітила»

структурні слабкості регіону, зокрема інституційну незавершеність державного розвитку та вразливість до гібридних стратегій впливу, що формують довгострокову геополітичну нестабільність [1, с. 12–18]. Таким чином, у науковій літературі останнього періоду, зокрема у збірнику 2025 року, формується консенсус щодо того, що Західні Балкани переходять із категорії «периферійного регіону» до простору стратегічної конкуренції, де війна Росії проти України стала системоутворюючим чинником нової безпекової конфігурації Європи.

Висновки. Російсько-українська війна 2022 року стала ключовим чинником трансформації безпекового та політичного середовища Західних Балкан, актуалізуючи їхню геополітичну вразливість і посиливши конкуренцію зовнішніх впливів у регіоні. Дослідження підтверджує, що регіон поступово переходить із периферійного стану до простору стратегічної боротьби між ЄС, НАТО та Росією, де особливого значення набувають гібридні інструменти впливу – інформаційні, релігійні та політико-культурні. Встановлено, що внутрішня диференціація держав регіону, насамперед позиція Сербії, посилює нестабільність і сприяє закріпленню альтернативних геополітичних орієнтацій. Водночас війна в Україні виступила каталізатором переосмислення інтеграційних стратегій і прискорила дискусії щодо розширення Європейського Союзу. Приходимо до висновку, що Україна набуває статусу важливого політичного та ціннісного орієнтира для країн Західних Балкан, а їхня реакція на війну стає маркером цивілізаційного вибору між демократичною та авторитарною моделями розвитку. Отже, стабільність регіону залежить від ефективності євроінтеграційної політики, здатності протидіяти гібридним загрозам і зміцнювати інституційну спроможність держав у новій безпековій реальності Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Biserko S. Russian Aggression on Ukraine and its Impact on the Western Balkans. In *The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?* University of Tetova, 2025. URL: <https://eprints.unite.edu.mk/1984/> (дата звернення: 15.04.2026).
2. Halili A. Geopolitical Repercussions of the Russian Aggression on Ukraine for the Western Balkans: Security Challenges and Integration Prospects. In *The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?* University of Tetova, 2025. URL: <https://www.researchgate.net/publication/389875844> (дата звернення: 04.05.2026).
3. Čanak N. Reflections on the Future of the Western Balkans in Light of Russian Aggression Against Ukraine. In *The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?* University of Tetova, 2025. URL: <https://eprints.unite.edu.mk/1994/> (дата звернення: 04.05.2026).

4. Kamberi D. Regional Cohesion or Fragmentation? Media Narratives in the Western Balkans in Response to Russian Aggression. In *The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?* University of Tetova, 2025. URL: <https://eprints.unite.edu.mk/1993/> (дата звернення: 05.04.2026).
5. Держави регіону Західних Балкан в умовах нових безпекових викликів : аналітична доповідь. Київ : НІСД, 2022. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/derzhavy-rehionu-zakhidnykh-balkan-v-umovakh-novykh-bezpekovykh> (дата звернення: 28.04.2026).
6. Західні Балкани в умовах російсько-української війни. Київ : НІСД, 2022. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-04/balkani_250422.pdf (дата звернення: 04.05.2026).
7. Шимкевич К. Зміна ставлення балканських країн до України в контексті повномасштабного вторгнення рф (2022–2024 рр.). *Zaporizhzhia Historical Review*. 2024. № 8(60). С. 106–118. DOI: <https://doi.org/10.26661/zhv-2024-8-60-01>.
8. Кравченко Д. Категорія «Європейська інтеграція Західних Балкан» у міжнародних відносинах. *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI*. 2023. Vol. 5. С. 26–33.
9. ECFR. Russian Influence in the Western Balkans. URL: <https://www.ecfr.eu/article/russian-influence-in-the-western-balkans> (дата звернення: 15.04.2026).
10. Balkan Insight. URL: <https://balkaninsight.com> (дата звернення: 28.04.2026).
11. CRTA. URL: <https://www.crtars/en> (дата звернення: 15.05.2026).
12. Centre for Security Studies (CENS). URL: <https://censs.org> (дата звернення: 28.04.2026).

REFERENCES:

1. Biserko S. (2025) Russian Aggression on Ukraine and its Impact on the Western Balkans. In *The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?* University of Tetova. Available at: <https://eprints.unite.edu.mk/1984/> (accessed April 15, 2026).
2. Halili A. (2025) Geopolitical Repercussions of the Russian Aggression on Ukraine for the Western Balkans: Security Challenges and Integration Prospects. In *The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?* University of Tetova. Available at: <https://www.researchgate.net/publication/389875844> (accessed May 04, 2026).
3. Čanak N. (2025) Reflections on the Future of the Western Balkans in Light of Russian Aggression Against Ukraine. In *The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?* University of Tetova. Available at: <https://eprints.unite.edu.mk/1994/> (accessed May 04, 2026).
4. Kamberi D. (2025) Regional Cohesion or Fragmentation? Media Narratives in the Western Balkans in Response to Russian Aggression. In *The Future of the Western Balkans after Russian Aggression in Ukraine: What's Next?* University of Tetova. Available at: <https://eprints.unite.edu.mk/1993/> (accessed April 05, 2026).
5. Derzhavy rehionu Zakhidnykh Balkan v umovakh novykh bezpekovykh vyklykiv: analitichna dopovid [States of the Western Balkans region in the conditions of new security challenges: analytical report]. Kyiv: NISD, 2022. Available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/derzhavy-rehionu-zakhidnykh-balkan-v-umovakh-novykh-bezpekovykh> (accessed April 28, 2026).
6. Zakhidni Balkany v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny [The Western Balkans in the conditions of the Russian-Ukrainian war]. Kyiv: NISD, 2022. Available at: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-04/balkani_250422.pdf (accessed May 04, 2026).
7. Shymkevych K. (2024) Zmina stavlennia balkanskykh krain do Ukrainy v konteksti povnomashtabnoho vtorhennia rf (2022–2024 rr.) [Changing attitudes of the Balkan countries towards Ukraine in the context of the full-scale invasion of the russian federation (2022–2024)]. *Zaporizhzhia Historical Review*, no. 8(60), pp. 106–118. Available at: <https://doi.org/10.26661/zhv-2024-8-60-01> (accessed May 04, 2026).
8. Kravchenko D. (2023) Katehoriia «Yevropeiska intehratsiia Zakhidnykh Balkan» u mizhnarodnykh vidnosynakh [The category of «European integration of the Western Balkans» in international relations]. *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI*, vol. 5, pp. 26–33.
9. ECFR. Russian Influence in the Western Balkans. Available at: <https://www.ecfr.eu/article/russian-influence-in-the-western-balkans> (accessed April 15, 2026).
10. Balkan Insight. Available at: <https://balkaninsight.com> (accessed April 28, 2026).
11. CRTA. Available at: <https://www.crtars/en> (accessed May 15, 2026).
12. Centre for Security Studies (CENS). Available at: <https://censs.org> (accessed April 28, 2026).

Дата надходження статті: 22.04.2026

Дата прийняття статті: 15.05.2026

Дата публікації статті: 27.05.2026